

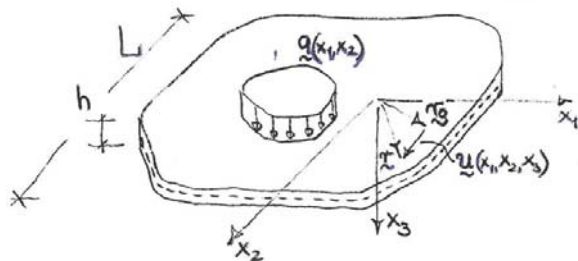
Teoria płyt cienkich sprężystych

Płyta – dźwigar powierzchniowy, powierzchnia środkowa (równooddalona od powierzchni ograniczających) jest płaszczyzną, obciążenie prostopadłe do powierzchni środkowej

Ogólne obciążenie dźwigara płaskiego:

* składniki w płaszczyźnie - **stan tarczowy** (PSN, rozkład naprężeń równomierny na grubości)

* składniki prostopadłe do płaszczyzny – **stan płytowy**.

Płyta cienka – iloraz grubości h i wymiaru charakterystycznego

w planie (mniejszego) L : $\frac{h}{L} \leq \frac{1}{5}$ (granica umowna)

Założenie małych przemieszczeń: $|u_i(x_1, x_2, x_3)| \ll h$, $i = 1, 2, 3$,
zwykle w problemach inżynierii lądowej spełnione.

Założenia w teorii płyt cienkich sprężystych:

1) punkty leżące na prostej prostopadłej do powierzchni środkowej (przed obciążeniem – płaszczyzny) po odkształceniu znajdują się na prostej prostopadłej do ugiętej powierzchni płyty (ściśle: do płaszczyzny stycznej do w.w. powierzchni), jest to **założenie kinematyczne Kirchhoffa**, odpowiednik założenia Bernoulliego płaskich przekrojów w teorii belek

2) w całym obszarze płyty przyjmuje się PSN: zachodzi

$$|\sigma_{i3}| \ll |\sigma_{\alpha\beta}|, \quad i = 1, 2, 3, \quad \alpha, \beta = 1, 2, \quad \text{zatem do obliczeń } \sigma_{i3} = 0.$$

Oznaczenia przemieszczeń punktów powierzchni środkowej płyty:

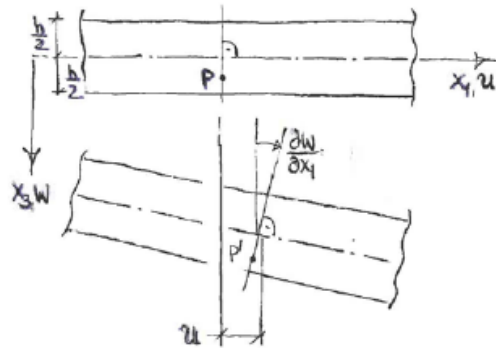
$$\left. \begin{aligned} u_1(x_1, x_2, 0) &\equiv u(x_1, x_2) \\ u_2(x_1, x_2, 0) &\equiv v(x_1, x_2) \end{aligned} \right\} \text{ stan tarczowy}$$

$u_3(x_1, x_2, 0) \equiv w(x_1, x_2)$ - **ugięcie** – podstawowa niewiadoma,

Zadanie: wyprowadzenie równania różniczkowego z niewiadomą funkcją $w(x_1, x_2)$, łączące komplet równań podstawowych TS.

Przemieszczenia $\mathbf{u} = \{u_1 \ u_2 \ u_3\}^T$ dowolnego punktu płyty (zgodnie z założeniem Kirchhoffa):

$$\begin{cases} u_1(x_1, x_2, x_3) = u(x_1, x_2) - x_3 \frac{\partial w}{\partial x_1}(x_1, x_2) \\ u_2(x_1, x_2, x_3) = v(x_1, x_2) - x_3 \frac{\partial w}{\partial x_2}(x_1, x_2) \\ u_3(x_1, x_2, x_3) = w(x_1, x_2) \end{cases}$$

Związki geometryczne w płaskim stanie naprężenia:

$$\begin{cases} \varepsilon_{11} = \frac{\partial u_1}{\partial x_1} = \frac{\partial u}{\partial x_1} - x_3 \frac{\partial^2 w}{\partial x_1^2} = u_{,1} - x_3 w_{,11} \cong -x_3 w_{,11} \\ \varepsilon_{22} = \frac{\partial u_2}{\partial x_2} = \frac{\partial v}{\partial x_2} - x_3 \frac{\partial^2 w}{\partial x_2^2} = v_{,2} - x_3 w_{,22} \cong -x_3 w_{,22} \\ \varepsilon_{12} = \frac{1}{2} \left(\frac{\partial u_1}{\partial x_2} + \frac{\partial u_2}{\partial x_1} \right) = \frac{1}{2} (u_{,2} + v_{,1}) - x_3 w_{,12} \cong -x_3 w_{,12} \end{cases}$$

$u_{,i} \cong 0, v_{,i} \cong 0$
gdyż u i v –
przemieszczenia stanu
tarczowego

Liniowosprężyste równania fizyczne – prawo Hooke’a w PSN

$$\begin{cases} \sigma_{11} = \frac{E}{1-\nu^2}(\varepsilon_{11} + \nu\varepsilon_{22}) = -\frac{E}{1-\nu^2}x_3(w_{,11} + \nu w_{,22}) \\ \sigma_{22} = \frac{E}{1-\nu^2}(\varepsilon_{22} + \nu\varepsilon_{11}) = -\frac{E}{1-\nu^2}x_3(w_{,22} + \nu w_{,11}) \\ \sigma_{12} = \frac{E}{1+\nu}\varepsilon_{12} = -\frac{E}{1+\nu}x_3w_{,12} \end{cases}$$

Równania równowagi: $\sigma_{ij,j} + f_i = 0$ - trzy formy, w stanie 3D - pomimo, iż składowe naprężenia w kierunku x_3 są znacznie mniejsze, niż składowe w płaszczyźnie Ox_1x_2 , pochodne wszystkich naprężeń są ze sobą porównywalne.

Zestawienie wszystkich powyższych związków :

równanie różniczkowe płyty, z niewiadomą funkcją $w(x_1, x_2)$:

$$\Delta(\Delta w) = \nabla^4 w = \frac{\partial^4 w}{\partial x_1^4} + \frac{\partial^4 w}{\partial x_2^4} + 2\frac{\partial^4 w}{\partial x_1^2 \partial x_2^2} = \frac{q(x_1, x_2)}{D} \text{ lub } w_{,1111} + w_{,2222} + 2w_{,1122} = \frac{q}{D}$$

Sztywność płytowa $D = \frac{Eh^3}{12(1-\nu^2)}$ - parametr geometryczny i materiałowy

Sily przekrojowe w płytach (na jednostkę szerokości umownego przekroju):

* momenty zginające i skręcające - jednostka $\left[\frac{kNm}{m} \right]$

$$M_{11} = -D \left(\frac{\partial^2 w}{\partial x_1^2} + \nu \frac{\partial^2 w}{\partial x_2^2} \right) = -D (w_{,11} + \nu w_{,22})$$

$$M_{22} = -D \left(\frac{\partial^2 w}{\partial x_2^2} + \nu \frac{\partial^2 w}{\partial x_1^2} \right) = -D (w_{,22} + \nu w_{,11})$$

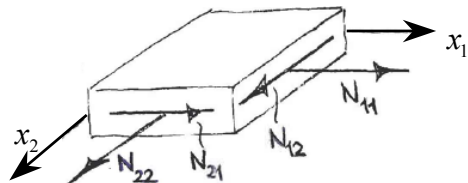
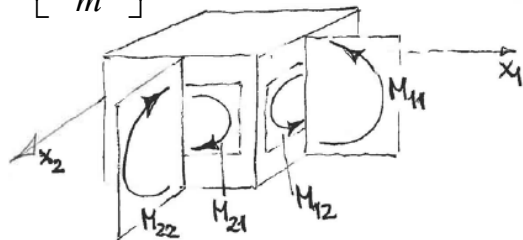
$$M_{12} = M_{21} = -(1-\nu)D \frac{\partial^2 w}{\partial x_1 \partial x_2} = -(1-\nu)D w_{,12}$$

* siły poprzeczne - jednostka $\left[\frac{kN}{m} \right]$

$$Q_1 = -D \frac{\partial}{\partial x_1} \Delta w, \quad Q_2 = -D \frac{\partial}{\partial x_2} \Delta w, \quad \text{zachodzi } Q_1 = \frac{\partial M_{11}}{\partial x_1} + \frac{\partial M_{12}}{\partial x_2}, \quad Q_2 = \dots$$

* siły normalne i styczne - jednostka $\left[\frac{kN}{m} \right]$ -

siły stanu tarczowego, pomijane w płytach

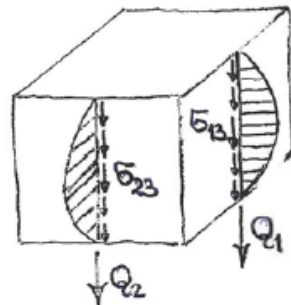
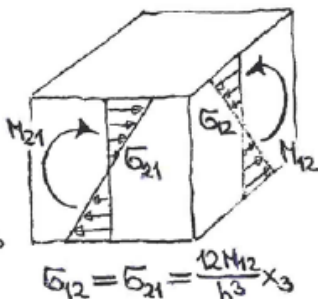
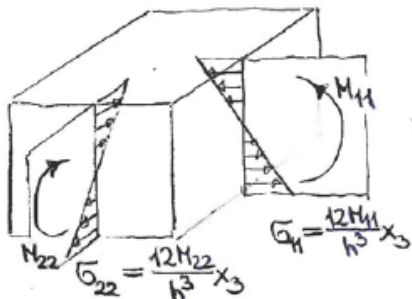
Matematyczne definicje sił przekrojowych w płytach, jako wypadkowych naprężeń (analogia do definicji sił przekrojowych w elementach prętowych):

* momenty płytowe:

$$M_{11} = \int_{-h/2}^{h/2} x_3 \sigma_{11} dx_3, \quad M_{22} = \int_{-h/2}^{h/2} x_3 \sigma_{22} dx_3, \quad M_{12} = M_{21} = \int_{-h/2}^{h/2} x_3 \sigma_{12} dx_3$$

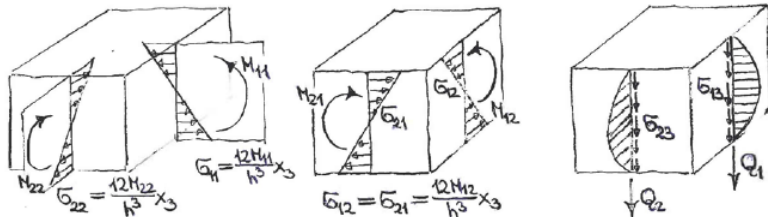
* siły poprzeczne płytowe: $Q_1 = \int_{-h/2}^{h/2} \sigma_{13} dx_3$, $Q_2 = \int_{-h/2}^{h/2} \sigma_{23} dx_3$

* siły tarczowe: $N_{11} = \int_{-h/2}^{h/2} \sigma_{11} dx_3$, $N_{22} = \int_{-h/2}^{h/2} \sigma_{22} dx_3$, $N_{12} = N_{21} = \int_{-h/2}^{h/2} \sigma_{12} dx_3$

Obciążenie poprzeczne $q(x_1, x_2)$ można wyrazić względem naprężeń σ_{33} :

$$q = \sigma_{33}|_{x_3=0.5h} - \sigma_{33}|_{x_3=-0.5h}$$

Naprężenia tworzące PSN - normalne σ_{11} i σ_{22} oraz styczne $\sigma_{12} = \sigma_{21}$ względem zmiennej x_3 rozłożone liniowo, ekstrema na krawędziach płyty.

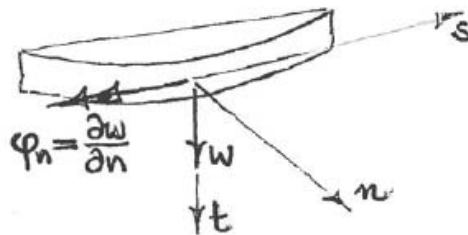
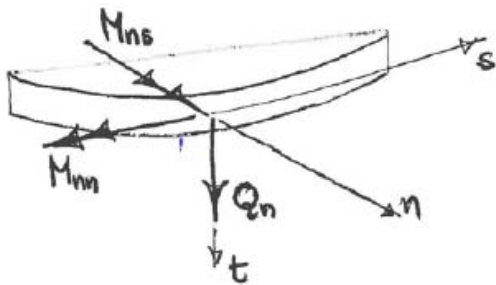
Naprężenia styczne σ_{13} i σ_{23} - względem zmiennej x_3 rozkład paraboliczny, podobnie, jak w belkach naprężenia τ odpowiadające sile tnącej T ,

ekstremalne – w powierzchni środkowej: $\sigma_{13}|_{x_3=0} = \frac{3 Q_1}{2 h}$, $\sigma_{23}|_{x_3=0} = \frac{3 Q_2}{2 h}$.

Paraboliczny rozkład naprężeń stycznych σ_{13} i σ_{23} wynika z równań równowagi, przykładowo, przy braku sił objętościowych pierwsze równanie równowagi $\sigma_{11,1} + \sigma_{21,2} + \sigma_{31,3} = 0$ daje $\sigma_{31,3} = -\sigma_{11,1} - \sigma_{21,2}$. Prawa strona jest funkcją liniową zmiennej x_3 , stąd funkcja σ_{31} jest względem x_3 kwadratowa.

Zachodzi wspomniana już zależność: $|\sigma_{i3}| \ll |\sigma_{\alpha\beta}|$, $i = 1, 2, 3$, $\alpha, \beta = 1, 2$

Warunki brzegowe elementu płytowego

Oznaczenia: s – oś styczna do brzegu płyty, n – oś normalna, obie w płaszczyźnie środkowej, t – oś prostopadła do płaszczyzny środkowej

Brzegowe wartości sił przekrojowych płytowych:

M_{nn} - moment zginający, M_{ns} - moment skręcający, Q_n - siła poprzeczna

Brzegowe przemieszczenia uogólnione:

w - ugięcie, $\varphi_n = \frac{\partial w}{\partial n} = w_{,n}$ - kąt obrotu normalnej

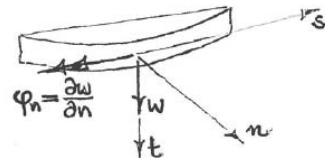
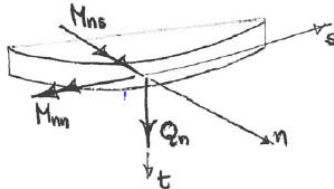
W płytach o płaszczyźnie środkowej Ox_1x_2 zachodzi $t \equiv x_3$. Przypadki:

* kierunki $n \equiv x_1$, $s \equiv x_2$: momenty M_{11} i M_{12} , siła poprzeczna Q_1 , kąt φ_1

* kierunki $n \equiv x_2$, $s \equiv x_1$: momenty M_{22} i M_{21} , siła poprzeczna Q_2 , kąt φ_2

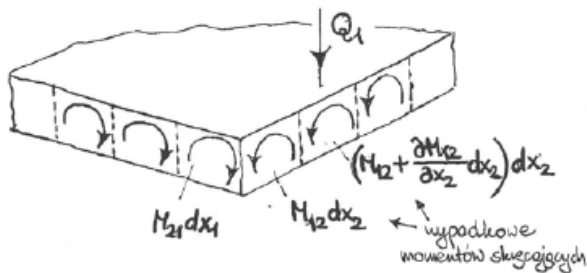
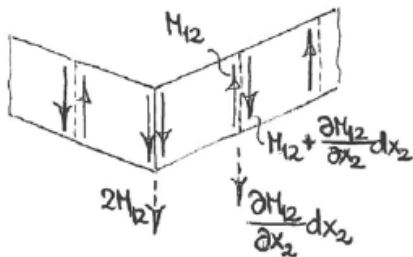
Równanie różniczkowe płyty, czwartego rzędu, wymaga warunków brzegowych obejmujących cztery wielkości: dwie statyczne i dwie geometryczne.

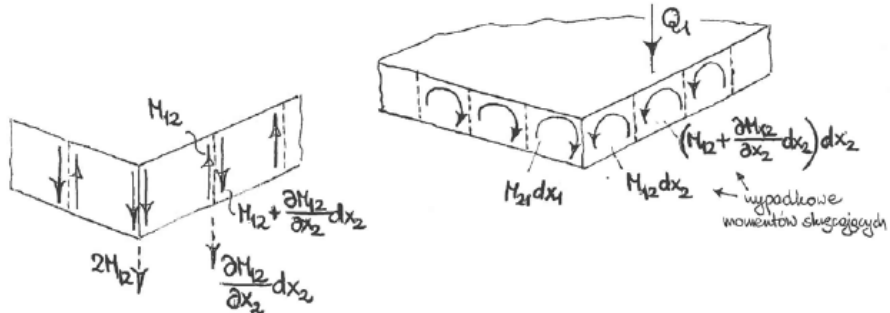
Rysunki – pięć wielkości brzegowych (trzy statyczne, dwie geometryczne). Redukcja zbioru sił brzegowych do dwóch wielkości – wprowadzenie tzw.

zastępczej siły poprzecznej V na brzegu. Wzór: $V_n = Q_n + \frac{\partial M_{ns}}{\partial s}$.

Uzasadnienie, na brzegu prostoliniowym w płaszczyźnie Ox_1x_2

Uzasadnienie,
na brzegu
prostoliniowym
o normalnej x_1

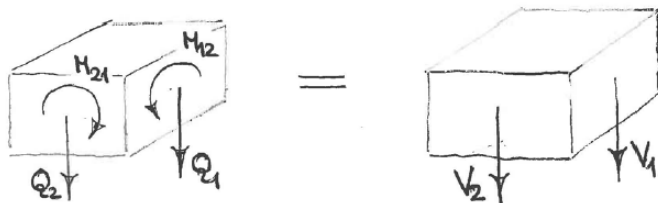

Siła poprzeczna, równoważna momentowi skręcającemu M_{12} , obliczona na jednostkę długości brzegu, wynosi $\frac{\partial M_{12}}{\partial x_2}$. Łączne działanie siły poprzecznej

Q_1 i momentu skręcającego M_{12} - zastępcza siła poprzeczna $V_1 = Q_1 + \frac{\partial M_{12}}{\partial x_2}$.

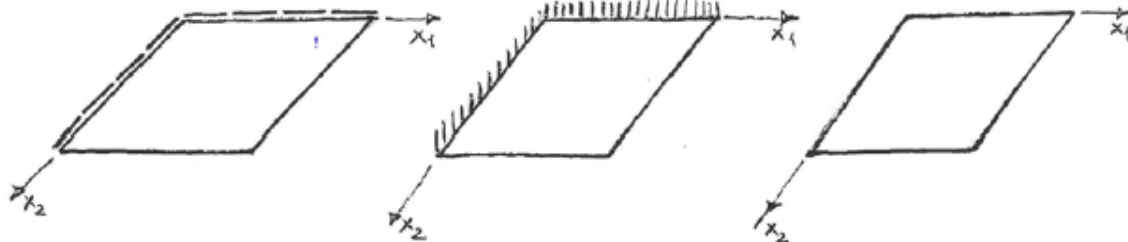
Podobnie $V_2 = Q_2 + \frac{\partial M_{21}}{\partial x_1}$.

W narożu prostokątnym
reakcja $R = 2M_{12}$ [kN/m]

Zalecenie w płytach żelbetowych
krzyżowo zbrojonych – dodatkowe zbrojenie dwukierunkowe w narożach.

Typowe, proste sposoby podparcia płyt w układzie kartezjańskim

swobodne podparcie

$$x_1 = 0 \Rightarrow \begin{cases} w = 0 \\ M_{11} = 0 \Leftrightarrow w_{,11} = 0 \end{cases}$$

$$x_2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} w = 0 \\ M_{22} = 0 \Leftrightarrow w_{,22} = 0 \end{cases}$$

utwierdzenie

$$x_1 = 0 \Rightarrow \begin{cases} w = 0 \\ w_{,1} = 0 \end{cases}$$

$$x_2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} w = 0 \\ w_{,2} = 0 \end{cases}$$

brzeg swobodny

$$x_1 = 0 \Rightarrow \begin{cases} M_{11} = 0 \\ V_1 = 0 \end{cases}$$

$$x_2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} M_{22} = 0 \\ V_2 = 0 \end{cases}$$

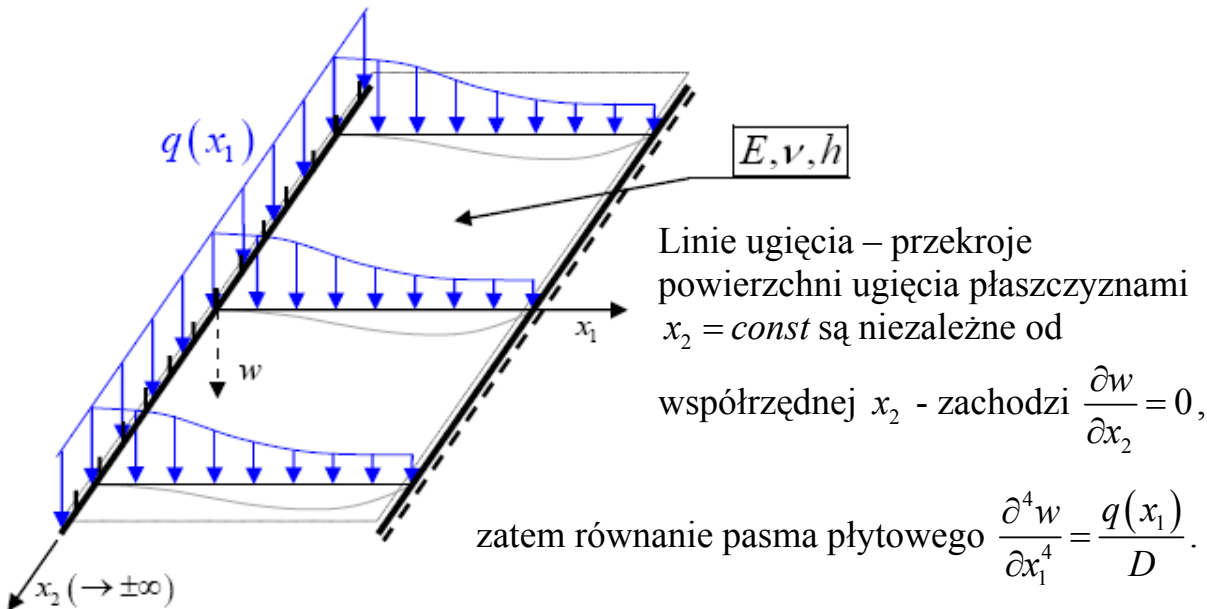
Warunki te są analogiczne do warunków belkowych:

- zerowy moment zginający na brzegu swobodnie podpartym oznacza zerową drugą pochodną funkcji ugięcia względem współrz. prostopadłej do brzegu
- brzeg swobodny – zerowy moment zginający w płaszczyźnie prostopadłej do brzegu oraz zerowa **zastępcza** siła poprzeczna

Przykład: **PASMO PŁYTOWE**

$$\text{Równanie różniczkowe płyty: } \nabla^4 w = \frac{\partial^4 w}{\partial x_1^4} + \frac{\partial^4 w}{\partial x_2^4} + 2 \frac{\partial^4 w}{\partial x_1^2 \partial x_2^2} = \frac{q(x_1, x_2)}{D}$$

Założenie **symetrii translacyjnej**: obciążenie, geometria i warunki brzegowe są jedynie funkcją współrzędnej x_1 , druga, nieaktywna współrzędna $x_2 \in \mathbf{R}$

Równanie pasma płytowego obejmuje jedną zmienną, w rozwiązaniu można zatem stosować symbol pochodnej zwyczajnej: $\frac{d^4 w}{dx_1^4} = w^{IV}(x_1) = \frac{q(x_1)}{D}$.

Przykład: **pasmo płytowe swobodnie podparte**, pod obciążeniem $q = \text{const}$ zakres $x_1 \in \langle 0, a \rangle$, dane: E, ν, h .

Równanie: $Dw^{IV} = q$

Rozwiązanie: $Dw^{III} = q(x_1 + C_1)$,

$Dw'' = q(x_1^2/2 + C_1 x_1 + C_2)$, $Dw' = q(x_1^3/6 + C_1 x_1^2/2 + C_2 x_1 + C_3)$,

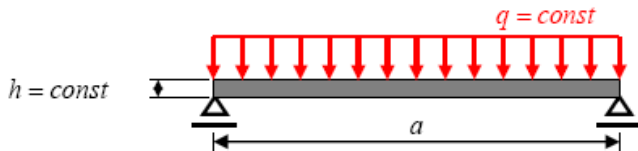
$Dw = q(x_1^4/24 + C_1 x_1^3/6 + C_2 x_1^2/2 + C_3 x_1 + C_4)$

Warunki brzegowe: $w(0) = 0$, $w''(0) = 0$, $w(a) = 0$, $w''(a) = 0$,

z układu równań stałe całkowania: $C_2 = C_4 = 0$, $C_1 = -qa^2/2$, $C_3 = qa^4/24$.

Rozwiązanie: $w(x_1) = \frac{q}{D} \left(\frac{x_1^4}{24} - \frac{ax_1^3}{12} + \frac{a^3 x_1}{24} \right) = \frac{qa^4}{24D} \left[\left(\frac{x_1}{a} \right)^4 - 2 \left(\frac{x_1}{a} \right)^3 + \frac{x_1}{a} \right]$.

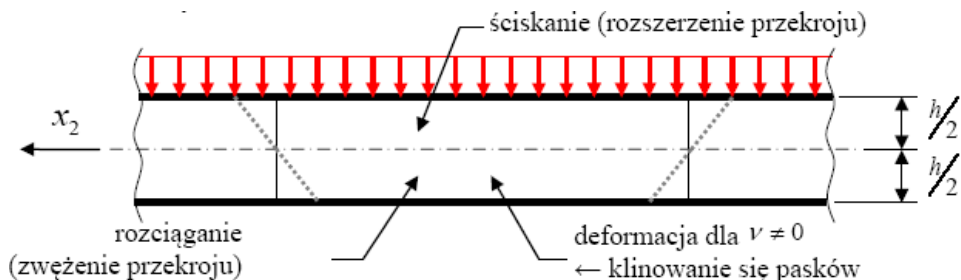
Ugięcie maksymalne: $w_{\max} = w\left(\frac{a}{2}\right) = \frac{5}{384} \frac{qa^2}{D}$.

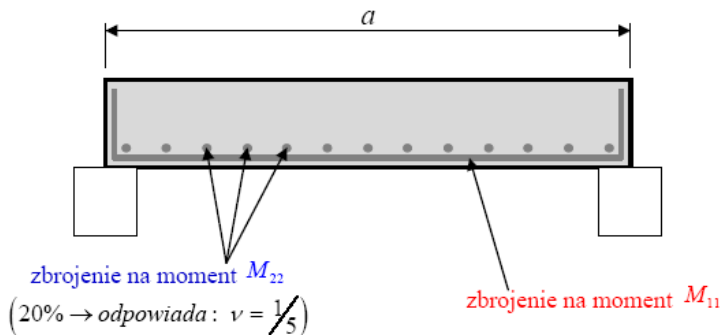

Porównanie ugięcia pasma płytowego w_p z ugięciem belki w_b o tych samych parametrach E, ν, h i szerokości przekroju $b = 1[m]$:

$$\frac{w_p}{w_b} = \frac{EI}{D} = \frac{Eh^3}{12} \frac{12(1-\nu^2)}{Eh^3} = 1 - \nu^2 \leq 1 - \text{przy niezerowej liczbie } \nu \text{ jest } w_p < w_b$$

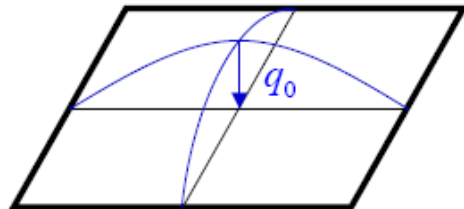
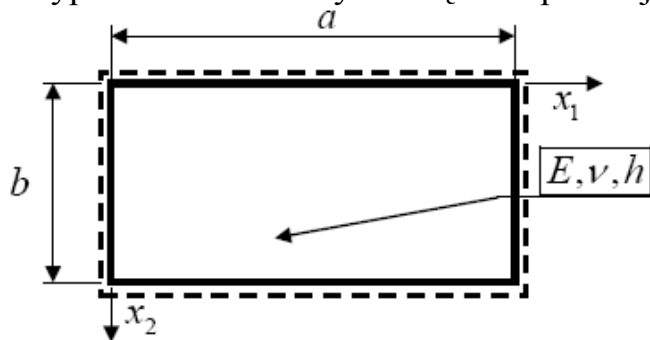

Istnieje konieczność dwukierunkowego zbrojenia pasma płytowego (przyjmując w betonie $\nu = 0.2$ procent zbrojenia w kierunku x_2 może stanowić 1/5 procentu zbrojenia wzdłuż osi x_1).

Przykład: **PLYTA PROSTOKĄTNA**

Przypadek elementarny: obciążenie podwójnie sinusoidalne

Funkcja obciążenia - sinusoidalna „kopuła”: $q(x_1, x_2) = q_0 \sin \frac{\pi x_1}{a} \sin \frac{\pi x_2}{b}$

Równanie płyty: $\nabla^4 w = \frac{q(x_1, x_2)}{D} = \frac{q_0}{D} \sin \frac{\pi x_1}{a} \sin \frac{\pi x_2}{b}$

Warunki brzegowe: $\begin{cases} x_1 = 0 \text{ lub } x_1 = a: & w = 0, w_{,11} = 0 \\ x_2 = 0 \text{ lub } x_2 = b: & w = 0, w_{,22} = 0 \end{cases}$

Przewidywane rozwiązanie $w(x_1, x_2) = w_0 \sin \frac{\pi x_1}{a} \sin \frac{\pi x_2}{b}$ - w.b. spełnione

Podstawienie do równania płyty:

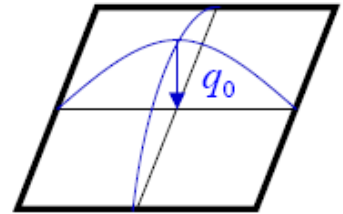
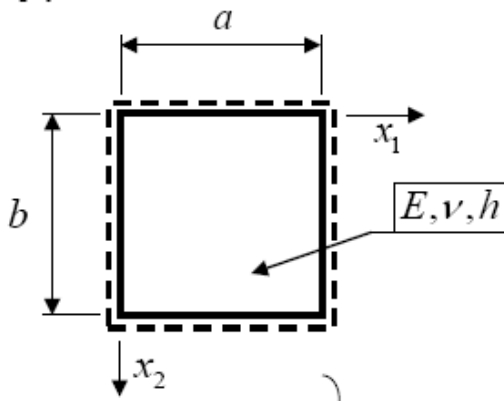
$$w_0 \left(\frac{\pi^4}{a^4} + 2 \frac{\pi^4}{a^2 b^2} + \frac{\pi^4}{b^4} \right) = w_0 \pi^4 \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} \right)^2 = \frac{q_0}{D}, \text{ stąd } w_0 = \frac{q_0}{\pi^4 D \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} \right)^2},$$

tym samym $w = \frac{q_0}{\pi^4 D \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} \right)^2} \sin \frac{\pi x_1}{a} \sin \frac{\pi x_2}{b}$. Momenty płytowe:

$$M_{11} = -D(w_{,11} + \nu w_{,22}) = \frac{q_0}{\pi^2 \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} \right)^2} \left(\frac{1}{a^2} + \frac{\nu}{b^2} \right) \sin \frac{\pi x_1}{a} \sin \frac{\pi x_2}{b}$$

$$M_{22} = -D(w_{,22} + \nu w_{,11}) = \frac{q_0}{\pi^2 \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} \right)^2} \left(\frac{1}{b^2} + \frac{\nu}{a^2} \right) \sin \frac{\pi x_1}{a} \sin \frac{\pi x_2}{b}$$

$$M_{12} = -D(1 - \nu)w_{,12} = -\frac{q_0(1 - \nu)}{\pi^2 ab \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} \right)^2} \cos \frac{\pi x_1}{a} \cos \frac{\pi x_2}{b}$$

Przypadek płyty kwadratowej ($a = b$)

Wartości maksymalne, w środku płyty ($x_1 = x_2 = \frac{a}{2}$):

* ugięcie $w_{\max} = \frac{q_0 a^4}{4\pi^2 D} \cong 0.00257 \frac{q_0 a^4}{D}$,

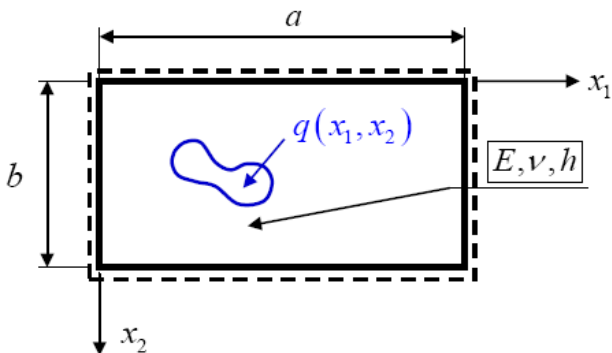
* momenty zginające $M_{11,\max} = M_{22,\max} = (1 + \nu) \frac{q_0 a^2}{4\pi^2}$

Płyta prostokątna swobodnie podparta na wszystkich brzegach, obciążona dowolnie na całej powierzchni

Postać obciążenia – podwójny szereg trygonometryczny, obciążenie jednego znaku w obrębie płyty

$$q(x_1, x_2) = \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} a_{mn} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b}, \text{ gdzie}$$

$$a_{mn} = \frac{4}{ab} \int_0^a \int_0^b q(x_1, x_2) \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b} dx_1 dx_2$$

	a	a	a
b	+	-	+
b	-	+	-
b	+	-	+

Przykład: rozwinięcie w podwójny szereg obciążenia stałego $q(x_1, x_2) = q_0$.

$$a_{mn} = \frac{4q_0}{ab} \int_0^a \int_0^b \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b} dx_1 dx_2 = \frac{4q_0}{ab} \left(-\frac{a}{m\pi} \cos \frac{m\pi x_1}{a} \right) \Big|_0^a \left(-\frac{b}{n\pi} \cos \frac{n\pi x_2}{b} \right) \Big|_0^b$$

stąd $a_{mn} = \frac{4q_0}{ab} \frac{2a}{m\pi} \frac{2b}{n\pi} = \frac{16q_0}{mn\pi^2}$ przy obu m, n nieparzystych, inaczej $a_{mn} = 0$.

Przewidywane rozwiązanie w ogólnym przypadku obciążenia:

$$w(x_1, x_2) = \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} w_{mn} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b} -$$

- funkcja spełniająca warunki brzegowe swobodnego podparcia.

Podstawienie do równania płyty $\nabla^4 w = q(x_1, x_2)/D$ i porównanie ogólnych

wyrazów dwóch równych szeregów daje $D \left[\left(\frac{m\pi}{a} \right)^2 + \left(\frac{n\pi}{b} \right)^2 \right]^2 w_{mn} = a_{mn}$,

tym samym $w(x_1, x_2) = \frac{1}{D\pi^4} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{a_{mn}}{\left[\left(\frac{m}{a} \right)^2 + \left(\frac{n}{b} \right)^2 \right]^2} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b}$

W przypadku $q(x_1, x_2) = q_0 = \text{const}$ jest

$$w(x_1, x_2) = \frac{16q_0}{D\pi^6} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{mn \left[\left(\frac{m}{a} \right)^2 + \left(\frac{n}{b} \right)^2 \right]^2} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b}$$

gdy oba m, n nieparzyste

$$q(x_1, x_2) = q_0 \Rightarrow w(x_1, x_2) = \frac{16q_0}{D\pi^6} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{mn \left[\left(\frac{m}{a} \right)^2 + \left(\frac{n}{b} \right)^2 \right]^2} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b}$$

oba m, n nieparzyste. Ugięcie maksymalne w środku płyty, $x_1 = 0.5a, x_2 = 0.5b$

$$w_{\max} = \frac{16q_0}{D\pi^6} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{0.5(m+n)-1}}{mn \left[\left(\frac{m}{a} \right)^2 + \left(\frac{n}{b} \right)^2 \right]^2}. \text{ Jest to szereg szybkozbieżny, dobrym}$$

przybliżeniem może być pierwszy wyraz ($m = n = 1$).

1) płyta kwadratowa ($a = b$), pierwszy wyraz ($m = n = 1$) – rezultat

$$w_{\max} = \frac{4q_0 a^4}{D\pi^6} \cong 0.00416 \frac{q_0 a^4}{D}, \text{ większa liczba wyrazów: } w_{\max} \cong 0.00406 \frac{q_0 a^4}{D}$$

2) gdy $b = 3a$ ugięcie, wzór z większą liczbą wyrazów $w_{\max} \cong 0.0122 \frac{q_0 a^4}{D}$

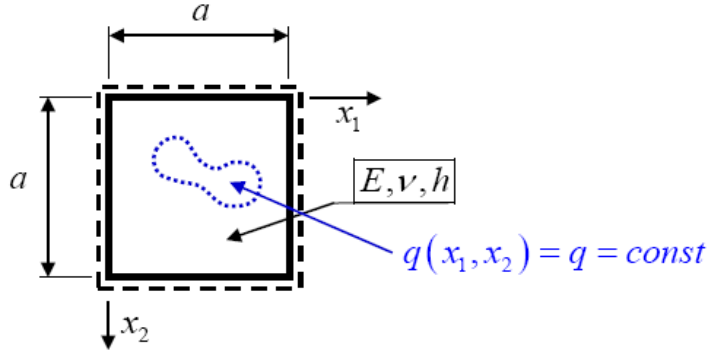
3) gdy $b \rightarrow \infty$ - pasmo, $w_{\max} \cong 0.0130 \frac{q_0 a^4}{D}$. Gdy obciążenie $q \cong \text{const}$

przybliżenie pasmem płytowym można stosować przy proporcjach $b > 3a$.

płyta kwadratowa – momenty płytowe

(beton $\rightarrow \nu \cong 0.2$)

pod obciążeniem stałym q_0 .

Funkcja ugięć, przy $a = b$:

$$w(x_1, x_2) = \frac{16q_0 a^4}{D\pi^6} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{mn(m^2 + n^2)^2} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{a}$$

Z symetrii wyrażenia wynika $w_{,11} = w_{,22}$, tym samym funkcje $M_{11} = M_{22}$.

Momenty zginające: $M_{11} = -D(w_{,11} + \nu w_{,22}) = -Dw_{,11}(1 + \nu)$,

$$\text{gdzie } w_{,11} = -\frac{16q_0 a^2}{D\pi^4} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{m}{n(m^2 + n^2)^2} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{a}$$

pierwszy wyraz ($m = n = 1$), moment w środku płyty

$$M_{11, \max} = \frac{4q_0 a^2}{\pi^4} (1 + \nu) \cong 0.048 q_0 a^2, \text{ na brzegach momenty } M_{11} \text{ i } M_{22} \text{ zerowe.}$$

Momenty skręcające: $M_{12} = -D(1-\nu)w_{,12}$,

gdzie $w_{,12} = \frac{16q_0a^2}{D\pi^4} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{(m^2+n^2)^2} \cos \frac{m\pi x_1}{a} \cos \frac{n\pi x_2}{a}$

pierwszy wyraz ($m = n = 1$), moment w narożu płyty

$$M_{12,extr} = -\frac{4q_0a^2}{\pi^4}(1-\nu) \cong -0.032q_0a^2, \text{ w } \text{środku momenty } M_{12} \text{ zerowe.}$$

Momenty płytowe w układzie obróconym o kąt $\varphi = 45^\circ$:

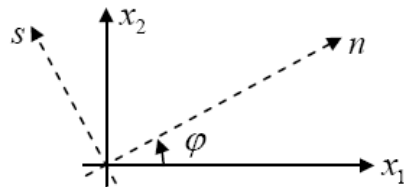
Ze wzorów transformacyjnych naprężeń wynika transformacja ich wypadkowych – momentów (jednakowa reguła całkowania)

* moment zginający $M_{nn} = M_{11} \cos^2 \varphi + M_{22} \sin^2 \varphi + M_{12} \sin 2\varphi$

* moment skręcający $M_{ns} = 0.5(M_{22} - M_{11}) \sin 2\varphi + M_{12} \cos 2\varphi$

Gdy $\varphi = 45^\circ$ jest

$$M_{nn} = M_{11} \left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2 + M_{22} \left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2 + M_{12} = \frac{1}{2}(M_{11} + M_{22}) + M_{12} = M_{11} + M_{12}$$

Wykres momentów zginających M_{mn} na przekątnej płyty

* wartość w środku płyty

($x_1 = x_2 = 0.5a$):

$$M_{mn} = 0.048 q_0 a^2$$

* wartość w narożu płyty

($x_1 = x_2 = 0$):

$$M_{mn} = -0.032 q_0 a^2$$

W narożu płyty, w kierunku przekątnej istnieje ujemny moment zginający – stąd w

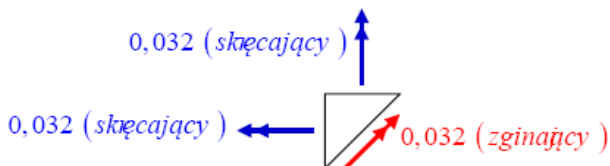
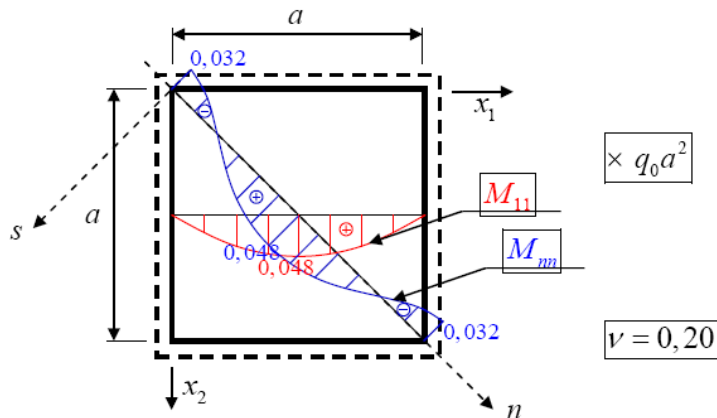
płytach żelbetowych potrzeba zbrojenia w narożach góra w zasięgu ok. $0.2a$.

Równowaga momentów zginających i skręcających w otoczeniu naroża płyty

Każdy z momentów płytowych jest momentem rozłożonym na długości

– **równowaga** musi być dokonana **względem wypadkowych**, o

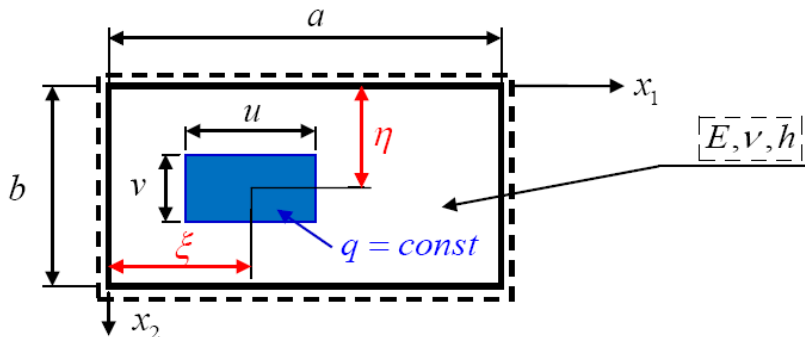
jednostkach momentu, zebranych z odpowiednich odcinków

Płyta prostokątna
swobodnie podparta,
obciążona równo-
miernie na dowolnej
części

u, v - wymiary strefy
obciążenia, o środku
(ξ, η), wypadkowa
obciążenia wynosi $P = quv$

Obciążenie: $q(x_1, x_2) = \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} a_{mn} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b}$,

gdzie $a_{mn} = \frac{4}{ab} \int_{\xi-\frac{u}{2}}^{\xi+\frac{u}{2}} \int_{\eta-\frac{v}{2}}^{\eta+\frac{v}{2}} q(x_1, x_2) \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b} dx_1 dx_2$.

Podstawiając $q = \frac{P}{uv}$ jest $a_{mn} = \frac{4P}{abuv} \int_{\xi-\frac{u}{2}}^{\xi+\frac{u}{2}} \int_{\eta-\frac{v}{2}}^{\eta+\frac{v}{2}} q(x_1, x_2) \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b} dx_1 dx_2$

$$a_{mn} = \frac{4P}{abuv} \int_{\xi - \frac{u}{2}}^{\xi + \frac{u}{2}} \int_{\eta - \frac{v}{2}}^{\eta + \frac{v}{2}} q(x_1, x_2) \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b} dx_1 dx_2 =$$

$$= \frac{4P}{abuv} \frac{a}{m\pi} \frac{b}{n\pi} \left(\cos \frac{m\pi x_1}{a} \right) \Big|_{\xi - \frac{u}{2}}^{\xi + \frac{u}{2}} \left(\cos \frac{n\pi x_2}{b} \right) \Big|_{\eta - \frac{v}{2}}^{\eta + \frac{v}{2}}$$

$$a_{mn} = \frac{4P}{\pi^2 mn uv} \left(\cos \frac{m\pi \left(\xi + \frac{u}{2} \right)}{a} - \cos \frac{m\pi \left(\xi - \frac{u}{2} \right)}{a} \right) \left(\cos \frac{n\pi \left(\eta + \frac{v}{2} \right)}{b} - \cos \frac{n\pi \left(\eta - \frac{v}{2} \right)}{b} \right)$$

Wzór trygonometryczny: $\cos(\alpha - \beta) = -2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$, przekształcenia:

$$\frac{1}{a} \left[m\pi \left(\xi + \frac{u}{2} \right) + m\pi \left(\xi - \frac{u}{2} \right) \right] = \frac{2m\pi\xi}{a}, \quad \frac{1}{a} \left[m\pi \left(\xi + \frac{u}{2} \right) - m\pi \left(\xi - \frac{u}{2} \right) \right] = \frac{m\pi u}{a}$$

i analogicznie w zestawie $\{n, \eta, v\}$,

tym samym

$$a_{mn} = \frac{16P}{\pi^2 mn uv} \sin \frac{m\pi\xi}{a} \sin \frac{n\pi\eta}{b} \sin \frac{m\pi u}{2a} \sin \frac{n\pi v}{2b}$$

Sprawdzenie: przypadek obciążenia równomiernego q na całej powierzchni

$$\xi = \frac{a}{2}, \eta = \frac{b}{2}, u = a, v = b, P = qab \Rightarrow a_{mn} = \frac{16q}{\pi^2 mnab} \sin^2 \frac{m\pi}{2} \sin^2 \frac{n\pi}{2} = \frac{16q}{\pi^2 mn}$$

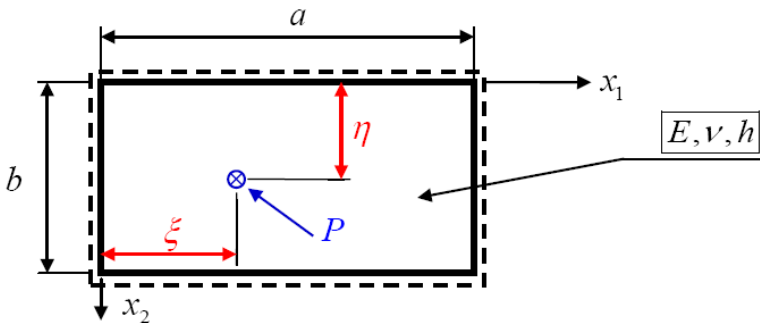
przy obu m, n nieparzystych, w pozostałych przypadkach $a_{mn} = 0$.

$$\text{Funkcja ugięcia: } w(x_1, x_2) = \frac{1}{D\pi^4} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{a_{mn}}{\left[\left(\frac{m}{a} \right)^2 + \left(\frac{n}{b} \right)^2 \right]^2} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b}$$

Płyta prostokątna swobodnie podparta, obciążona siłą skupioną P

(ξ, η) – współrzędne punktu przyłożenia siły

Jest to przypadek obciążenia prostokątnego, którego wymiary u, v dążą (granice matematyczne) do zera

Granice wyrażeń zawierających wymiary u i v , z poprzedniego rozwiązania:

$$\lim_{u \rightarrow 0} \frac{\sin \frac{m\pi u}{2a}}{u} = \lim_{u \rightarrow 0} \frac{m\pi}{2a} \cos \frac{m\pi u}{2a} = \frac{m\pi}{2a} \Rightarrow \boxed{a_{mn} = \frac{4P}{ab} \sin \frac{m\pi\xi}{a} \sin \frac{n\pi\eta}{b}}$$

$$\lim_{v \rightarrow 0} \frac{\sin \frac{n\pi v}{2b}}{v} = \lim_{v \rightarrow 0} \frac{n\pi}{2b} \cos \frac{n\pi v}{2b} = \frac{n\pi}{2b}$$

Funkcja ugięcia: $w(x_1, x_2) = \frac{4P}{\pi^4 abD} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin \frac{m\pi\xi}{a} \sin \frac{n\pi\eta}{b}}{\left[\left(\frac{m}{a}\right)^2 + \left(\frac{n}{b}\right)^2 \right]^2} \sin \frac{m\pi x_1}{a} \sin \frac{n\pi x_2}{b}$
(szereg szybkozbieżny)

Ugięcie w środku płyty, wywołane siłą centryczną ($\xi = x_1 = \frac{a}{2}$, $\eta = x_2 = \frac{b}{2}$)

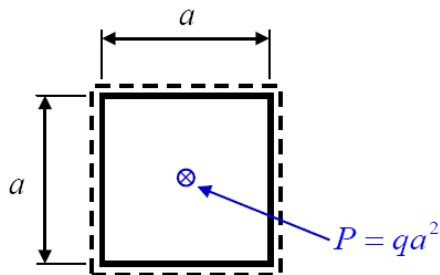
$$w_{\max} = \frac{4P}{\pi^4 abD} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\left[\left(\frac{m}{a}\right)^2 + \left(\frac{n}{b}\right)^2 \right]^2} \quad \text{przy obu } m \text{ i } n \text{ nieparzystych}$$

Płyta kwadratowa ($a = b$): $w_{\max} = \frac{4Pa^2}{\pi^4 D} \sum_{m=1}^{\infty} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{[m^2 + n^2]^2}$, m i n nieparzyste

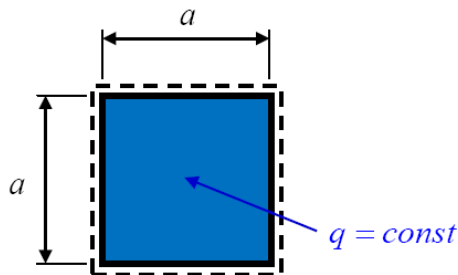
Obliczenie z udziałem jedynie czterech wyrazów rozwinięcia:

$$w_{\max} = \frac{4Pa^2}{\pi^4 D} \left[1 + \frac{1}{100} + \frac{1}{100} + \frac{1}{324} \right] \cong 0.01121 \frac{Pa^2}{D}.$$

Przyjmując $P = qa^2$ powyższy wynik jest ok. trzykrotnie większy od rezultatu działania obciążenia $q = \text{const}$.

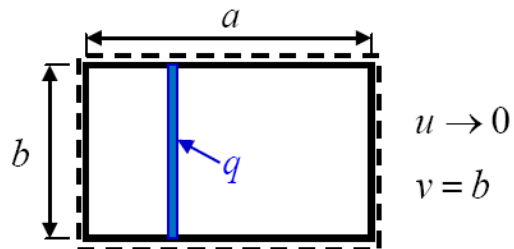
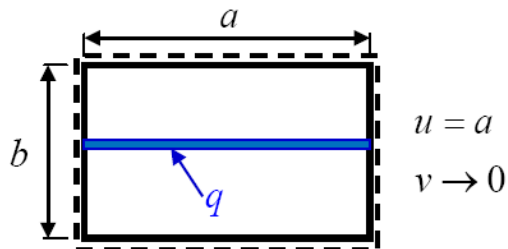

$$\max w = 0,01121 \frac{Pa^2}{D} = 0,01121 \frac{qa^4}{D}$$

$$\max w = 0,00406 \frac{qa^4}{D}$$

Dyskusja! Przepadek szczególny: ścianki działowe na stropie

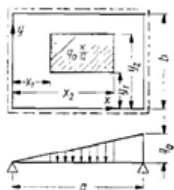
**WARTO UCZYĆ SIĘ SPRĘŻYN,
BY WYBUDOWAĆ ŁADNY DOM!**

Współczynniki rozwinięcia obciążenia $q(x, y)$ w podwójny szereg sinusowy

$$q(x, y) = \sum_m \sum_n q_{mn} \sin \alpha_m x \sin \beta_n y$$

Lp.	Schemat	q_{mn}	m, n
1		$\frac{4P}{ab} \sin \alpha_m x_0 \sin \beta_n y_0$ <p>dla $x_0 = \frac{a}{2}, y_0 = \frac{b}{2}$:</p> $\frac{4P}{ab}$	1,2,3... 1,3,5,...
2		$\frac{4 \sin \alpha_m x_0}{ab} \int_0^b \bar{q}(y) \sin \beta_n y dy$ <p>dla: a) $\bar{q}(y) = \bar{q}_0 = \text{const}$:</p> $\frac{8 \bar{q}_0}{a} \frac{\sin \alpha_m x_0}{n\pi}$ <p>b) $\bar{q}(y) = \bar{q}_0 \frac{y}{b}$:</p> $\frac{4 \bar{q}_0}{a} (-1)^{n+1} \frac{\sin \alpha_m x_0}{n\pi}$ <p>c) $\bar{q}(y) = \frac{4 \bar{q}_0}{b^2} y(b-y)$:</p> $\frac{64 \bar{q}_0}{a} \frac{\sin \alpha_m x_0}{(n\pi)^2}$	1,2,3,... $m = 1,2,3, \dots$ $n = 1,3,5, \dots$ 1,2,3,... $m = 1,2,3, \dots$ $n = 1,3,5, \dots$
3		$4q_0 \frac{\cos \alpha_m x_1 - \cos \alpha_m x_2}{m\pi} \frac{\cos \beta_n y_1 - \cos \beta_n y_2}{n\pi}$ <p>dla: a) $y_1 = 0, y_2 = b$:</p> $8q_0 \frac{\cos \alpha_m x_1 - \cos \alpha_m x_2}{m\pi n\pi}$ <p>b) $x_2 = a - x_1, y_2 = b - y_1$:</p> $16q_0 \frac{\cos \alpha_m x_1}{m\pi} \frac{\cos \beta_n y_1}{n\pi}$ <p>c) $x_1 = y_1 = 0, x_2 = a, y_2 = b$:</p> $\frac{16q_0}{m\pi n\pi}$	1,2,3,... $m = 1,2,3, \dots$ $n = 1,3,5, \dots$ 1,3,5,... 1,3,5,...

4

$$4q_0 \frac{\sin \alpha_m x_2 - \alpha_m x_2 \cos \alpha_m x_2 - \sin \alpha_m x_1 + \alpha_m x_1 \cos \alpha_m x_1}{(m\pi)^2} \frac{\cos \beta_n y_1 - \cos \beta_n y_2}{n\pi}$$

1,2,3,...

dla: a) $x_1 = 0, x_2 = a$:

$$4q_0(-1)^{m+1} \frac{\cos \beta_n y_1 - \cos \beta_n y_2}{m\pi n\pi}$$

1,2,3,...

b) $x_1 = 0, x_2 = a, y_2 = b - y_1$:

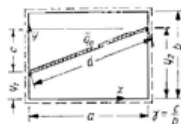
$$8q_0(-1)^{m+1} \frac{\cos \beta_n y_1}{m\pi n\pi}$$

 $m = 1,2,3, \dots$
 $n = 1,3,5, \dots$
c) $x_1 = y_1 = 0, x_2 = a, y_2 = b$:

$$8q_0(-1)^{m+1} \frac{1}{m\pi n\pi}$$

 $m = 1,2,3, \dots$
 $n = 1,3,5, \dots$

5

$$\begin{cases} 4\bar{q}_0 \frac{d}{ab} \frac{m\pi}{(m\pi)^2 - (n\pi y)^2} [\sin \beta_n y_1 + (-1)^{m+1} \sin \beta_n y_2] \\ 2\bar{q}_0 \frac{d}{ab} \cos \beta_n y_1 \end{cases}$$

1,2,3,...

 $m \neq n\gamma$ $m = n\gamma$ dla: a) $y_1 = 0, y_2 = b, \gamma = 1$:

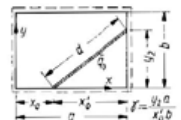
$$2\bar{q}_0 \frac{d}{ab}$$

 $m = n = 1,2,3, \dots$ b) $y_1 = b, y_2 = 0, \gamma = -1$:

$$2\bar{q}_0 \frac{d}{ab} (-1)^{n+1}$$

 $m = n = 1,2,3, \dots$

6

$$\begin{cases} 4\bar{q}_0 \frac{d}{x_0' b} \frac{(-1)^{m+1} m\pi \sin \beta_n y_2 - n\pi \gamma \sin \alpha_m x_0}{(m\pi)^2 - (n\pi \gamma)^2} \\ 2\bar{q}_0 \frac{d}{ab} \left(\cos \alpha_m x_0 + \frac{a}{x_0'} \frac{\sin \alpha_m x_0}{m\pi} \right) \end{cases}$$

1,2,3,...

 $m \neq n\gamma$ $m = n\gamma$